

Kodeks Etyczny Osób Urzędowych w Sporcie Żużlowym

Wstęp

Kodeks Etyczny Osób Urzędowych w Sporcie Żużlowym (dalej: Kodeks) wyznacza standardy zachowań etycznych dla niektórych osób urzędowych tj.: sędziów zawodów, przewodniczących Jury Zawodów, praktykantów sędziowskich, obserwatorów GKSŻ/SE, delegatów PZM/GKSŻ/SE, komisarzy toru, komisarzy technicznych, komisarzy ochrony środowiska (dalej: Osoby urzędowe).

Reguły i zasady wyłożone w Kodeksie mają pomagać Osobom urzędowym w ustaleniu właściwych sposobów zachowania, tak aby być godnymi zaufania swoich kolegów, zawodników, władz sportowych, mediów i opinii publicznej. Z pełnieniem tych funkcji wiążą się szczególne obowiązki oraz ograniczenia osobiste.

Charakter wykonywanych przez Osoby urzędowe czynności wymaga, aby każda z tych osób wykonywała swoje funkcje w sposób etyczny i zgodny z prawem, aby ich zachowanie zawsze odzwierciedlało wartości i zasady fair play.

Przestrzeganie zasad fair play oznacza coś więcej niż tylko uczciwe przestrzeganie reguł gry i bezwzględną bezstronność. Wynika z nich bowiem również postulat pielęgnowania i zachowania koleżeństwa i przyjaźni wśród osób uczestniczących w rozgrywkach sportowych, zasad postępowania honorowego, poszanowania drugiej osoby i ducha sportowego.

Kodeks obejmuje problematykę walki z negatywnymi zjawiskami pojawiającymi się w sporcie: oszustwem, stosowaniem środków dopingujących, przemocą (zarówno fizyczną, jak i werbalną), przeciwdziałaniu nierówności szans i korupcji. Kodeks stosuje się do wszystkich osób urzędowych wymienionych w jego wstępie. Przestrzeganie standardów zawartych w Kodeksie jest obowiązkowe.

Wszystkie osoby urzędowe obowiązane są w sposób gruntowny znać jego zapisy. Naruszenie zasad objętych niniejszym Kodeksem stanowi przewinienie, za które Osoby urzędowe odpowiadają dyscyplinarnie.

I. Podstawowe wartości wykonywania funkcji Osób urzędowych

Art. 1

Niezależność jest gwarancją ochrony uczciwych zasad rywalizacji sportowej, co oznacza, że Osoby urzędowe muszą być wolne od wszelkich wpływów, a szczególnie tych, które mogą wynikać z ich osobistych interesów lub nacisków zewnętrznych, ograniczeń, nakłaniania, gróźb ingerencji bezpośredniej lub pośredniej z jakiegokolwiek strony lub z jakiegokolwiek powodu.

Art. 2

Unikanie konfliktu interesów jest jednym z podstawowych obowiązków Osób urzędowych.

Art. 3

Osoby urzędowe muszą posiadać pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzystać z pełni praw publicznych w Polsce.

II. Niezależność

Art. 4

1. Osoby urzędowe obowiązane są przy wykonywaniu swoich obowiązków, w tym obowiązków zawodowych chronić swą niezależność.
2. Osoby urzędowe pełniąc swoją funkcję obowiązane są zawsze kierować się regulaminami i prawem. Żadne okoliczności pozaregulaminowe, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają ich z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych.
3. Od Osób urzędowych wymaga się nieulegania wpływom - zwłaszcza tym, które mogą wynikać z ich osobistych interesów lub nacisków z zewnątrz.
4. W razie wystąpienia okoliczności, które mogą zagrozić niezawisłemu sprawowaniu funkcji, Osoba urzędowa jest obowiązana niezwłocznie powiadomić o tym właściwe władze sportowe.

III. Zajęcia niedopuszczalne. Konflikt interesów.

Art. 5

Osoby urzędowe nie mogą brać udziału ani w jakikolwiek sposób uczestniczyć w czynnościach, które uwłaczałyby godności ich funkcji lub podważały do niej zaufanie.

Art. 6

1. Konflikt interesów to jakakolwiek rzeczywista lub potencjalna korzyść dla Osoby urzędowej, związek z osobą trzecią lub czynność zdziałana w przeszłości lub obecnie, która może powodować podejrzenie o stronnictwo lub interesowność.
2. W przypadkach wątpliwych co do występowania w danym wypadku konfliktu interesu Osoba urzędowa ma obowiązek natychmiast zwrócić się do GKSŻ z prośbą o wydanie opinii.

Art. 7

Osoba urzędowa ma obowiązek stosować się do reguł dotyczących konfliktu interesów wyłożonych w Kodeksie i zrezygnować z uczestniczenia w zawodach lub innej czynności jeśli pojawia się potencjalny lub rzeczywisty konflikt interesów.

Art. 8

1. Za kolidujące z pełnieniem funkcji sędziego, przewodniczącego Jury Zawodów, komisarza toru i komisarza technicznego uznaje się w szczególności:
  - 1) sprawowanie przez Osobę urzędową funkcji członka władz klubu,
  - 2) świadczenie przez Osobę urzędową pracy na rzecz klubu na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej lub nieodpłatne świadczenie usług.
2. W wypadku zawodów, w których nie ma zagrożenia konfliktem interesów podmiot zarządzający może wyrazić zgodę na pełnienie funkcji przewodniczącego Jury Zawodów, komisarza toru, komisarza ochrony środowiska lub komisarza technicznego przez osoby wskazane w art. 8 ust. 1 a i b (np. zawody międzynarodowe, turnieje, itd.)

IV. Zasady pełnienia funkcji

Art. 9

Każda Osoba urzędowa odpowiada za swoje etyczne i profesjonalne zachowanie i za zapewnienie wszystkim zawodnikom, osobom funkcyjnym oraz drużynom oceny wydawanej na merytorycznych podstawach i przy zachowaniu bezstronności.

Art. 10

1. Osoba urzędowa nie podejmuje się wykonywania czynności, jeżeli wie lub jest przekonana, że jej fizyczna lub psychiczna kondycja nie pozwala na wykonanie swojej funkcji odpowiednio i bez żadnych ograniczeń.
2. Po przybyciu na miejsce zawodów Osoba urzędowa nie bierze udziału w wydarzeniach towarzyskich, które nie stanowią części otwartych i ogólnie akceptowanych elementów zawodów i nie okazuje publicznie zażyłości w stosunku do przedstawicieli rywalizujących w zawodach klubów.
3. Funkcja Osoby urzędowej obliguje do punktualności, uprzejmości i schludności.
4. Osoba urzędowa powinna odpowiednio reagować w przypadku niewłaściwego zachowania osób uczestniczących w zawodach, w szczególności w razie okazywania przez te osoby uprzedzenia ze względu na religię, rasę, płeć, wyznanie, narodowość, niepełnosprawność, wiek lub status społeczny, albo majątkowy, czy z jakiegokolwiek innej przyczyny.
5. W odniesieniu osób uczestniczących w zawodach, Osoba urzędowa powinna zachowywać godną postawę, cierpliwość, uprzejmość, szacunek, a także wymagać od tych osób podobnego zachowania, w szczególności w sytuacjach spornych.
6. Osoba urzędowa nie może przyjmować lub akceptować pieniędzy, nagród, rzeczy materialnej wartości, lub też przysług czy zapowiedzianych przysług korzyści, które są formą zapłaty za wykonywane czynności od jakiegokolwiek nieuprawnionej do tego osoby trzeciej, w szczególności od zawodnika, klubu, osób trzecich, i innych osób, które mogą bezpośrednio lub pośrednio wpływać na jej decyzje.
7. Po przybyciu na wyznaczone zawody Osoba urzędowa nie może być w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających i psychoaktywnych oraz tzw. recreational drugs (*narkotyk używany dla wprowadzenia się w stan odprężenia i nie powodujący uzależnienia*).

8. Osoba urzędowa nie może pozwolić aby ktokolwiek miał wpływ na podejmowanie decyzji podczas zawodów jakiegokolwiek próbie wywierania nacisku powinien powiadomić GKSŻ oraz dodatkowo SE w wypadku rozgrywek przez nią zarządzonych.
9. Osoba Urzędowa obowiązana jest ściśle współpracować z podmiotami zarządzającymi rozgrywkami, w szczególności udzielać im wyczerpującym wyjaśnień zgodnie z prawdą także w wypadku, gdy popełni on błąd oraz służyć pomocą w rozstrzygnięciu spraw dyscyplinarnych i postępowań wyjaśniających.
10. Sędzia, przewodniczący Jury Zawodów i komisarz toru powinni unikać jakichkolwiek związków formalnych lub ekonomicznych z klubami, członkami władz klubów lub zawodnikami, jeśli mogłyby one wzbudzać wątpliwości co do bezstronnego wykonywania obowiązków, bądź podważać prestiż i zaufanie do pełnionych funkcji. Sędzia, przewodniczący Jury Zawodów i komisarz toru powinni dłożyć należytej staranności, żeby takie zachowanie nie było udziałem członków ich najbliższej rodziny.
11. Sędzia, przewodniczący Jury Zawodów i komisarz toru nie podejmują się sędziowania lub udziału w danej czynności, jeżeli którakolwiek z osób startujących w zawodach lub poddawana egzaminom w wypadku komisji egzaminacyjnych itp. jest członkiem ich bliższej lub dalszej rodziny, jest jego powinowatym lub pozostaje z nim we wspólnym pożyciu albo w bliskiej osobistej relacji.
12. Przyjmuje się, że przeszkodą w sędziowaniu zawodów, pełnienia funkcji w Jury Zawodów lub obowiązków komisarza toru jest pokrewieństwo lub powinowactwo z członkami zarządu i innymi pracownikami klubu, jego zawodnikami itd. w linii prostej, pokrewieństwo lub powinowactwo w linii bocznej do 4 stopnia. (tj. do bliższego kuzynostwa (rodzeństwo cioteczne, stryjeczne) włącznie).
13. Zgoda na wykonywania czynności w wypadku zaistniałym w ust. 11 i 12 może w uzasadnionych przypadkach udzielić GKSŻ, a w przypadku zawodów, w których podmiotem zarządzającym jest SE takiej zgody musi udzielić także SE.

V. Zasady postępowania Osoby urzędowej poza czasem pełnieniem funkcji

Art. 11

1. Zachowanie Osoby urzędowej na stadionie i poza nim musi być zgodne z zasadami dobrego zachowania i przestrzegania dobrych obyczajów. Osobie urzędowej nie wolno zachowywać się publicznie w sposób niestosowny w szczególności w obecności: zawodników, widzów, mediów lub innych podmiotów opinii publicznej.
2. Osoba urzędowa nie może żadnym swoim zachowaniem stwarzać nawet pozorów nierespektowania porządku prawnego.
3. Osobie urzędowej nie wolno publicznie kwestionować werdyktów sędziów i uczciwości swoich kolegów. Wszelkie nieprawidłowości w działaniu innych osób urzędowych są zgłaszane z zachowaniem trybów wewnętrznych PZM/SE.
4. Osoba urzędowa - za wyjątkiem sytuacji przewidzianych w wewnętrznych postępowaniach PZM/SE - nie może krytykować ani próbować wyjaśniać decyzji innych osób urzędowych osobom trzecim.
5. Relacje pomiędzy Osobami urzędowymi oparte są na zasadach współpracy, równoprawności, koleżeństwa, wzajemnym szacunku oraz pomocy i dzielenia się swymi oświadczeniami i wiedzą.
6. Zabrania się przebywania Osób urzędowych w biurze zawodów oraz w parku maszyn w czasie 2 godzin przed zawodami oraz podczas zawodów - jeśli Osoba urzędowa nie jest wyznaczona do pełnienia funkcji w tych zawodach.
7. Osoba urzędowa powstrzymuje się od zachowań, które mogą nadszarpnąć jej reputację bądź wpłynąć negatywnie na wizerunek i reputację PZM/SE.
8. Osoba urzędowa powinna na bieżąco uaktualniać swoją wiedzę i rozwijać swoje umiejętności przez nieustanne zgłębianie regulaminów i przepisów PZM/SE oraz nabywanie wiedzy praktycznej i ma obowiązek uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez PZM/SE mających na celu podnoszenie jej kwalifikacji.
9. Osoba urzędowa nie może brać udziału w jakichkolwiek loteriach, grach hazardowych, cylindrycznych, w karty, w kości, na automatach, lub zakładach bukmacherskich lub wzajemnych i w jakichkolwiek grach losowych związanych ze sportami motorowymi.
10. Osoba urzędowa nie może udzielać jakichkolwiek wywiadów lub wypowiedzi w zakresie swojej działalności, a także być autorem materiałów prasowych lub publikacji, w których jej wypowiedzi dotyczące pełnienia funkcji mogłyby być opublikowane w środkach masowego przekazu bez zgody PZM, a w przypadku zawodów, w których podmiotem zarządzającym jest SE także bez zgody SE. Powyższy zakaz dotyczy również wszelkiej działalności Osoby urzędowej w sieci internet, ze szczególnym uwzględnieniem mediów społecznościowych (Facebook, Twitter, etc.).
11. Osoba urzędowa nie przypisuje sobie prawa oficjalnego reprezentowania PZM/SE.
12. Osoba urzędowa, która naruszy którykolwiek punkt Kodeksu, może odpowiadać dyscyplinarnie. Odpowiedzialność dyscyplinarna może prowadzić do utraty całości lub części uprawnień, włączywszy w to uprawnienia dotyczące zawodów międzynarodowych.

VI. Zasady ubioru Osób urzędowych podczas pełnienia funkcji

Art. 12

1. Osoba urzędowa musi dbać o higienę osobistą oraz schludny i profesjonalny wygląd.
2. Wszystkie Osoby urzędowe wyznaczone przez GKSŻ/SE do pełnienia funkcji zobowiązane są do zachowania poniższych zasad ubioru podczas pełnienia obowiązków.
3. Strój Osoby urzędowej powinien składać się z:
  - 1) kurtki dostarczonej przed sezonem przez PZM/SE,
  - 2) koszuli z długim rękawem dostarczonej przed sezonem przez PZM/SE lub koszulki "polo" z krótkim rękawem dostarczonej przed sezonem przez PZM/SE,
  - 3) czarnych / ciemnych długich spodni,
  - 4) czarnych / ciemnych butów.

Inne elementy strojów są niedopuszczalne, podobnie jak niedopuszczalne jest pełnienie funkcji na zawodach w Polsce (nie będących zawodami organizowanymi przez FIM i FIM Europa) w kurtkach lub innych elementach stroju oznaczonych emblematami FIM lub FIM Europa chyba, że stroje takie dostarczone zostały przez PZM w odniesieniu do zawodów FIM lub FIM Europa. W przypadku wątpliwości Osoba urzędowa winna zwrócić się o opinię do GKSŻ.

Brak przestrzegania ustalonych kodeksem zasad ubioru może powodować odpowiedzialność dyscyplinarną.

VII. Przepisy końcowe

Art. 13

1. Kodeks wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2015.
2. Każda Osoba urzędowa ma prawo wystąpić do GKSŻ o wiążącą interpretację zapisów Kodeksu.
3. Traci moc Kodeks etyczny sędziów sportu żużlowego.